

EUROPSKA KOMISIJA

Europski strukturni i investicijski fondovi

Smjernice za države članice o
integriranom održivom urbanom razvoju
(članak 7. Uredbe o EFRR-u)

IZJAVA O OGRANIČENJU ODGOVORNOSTI

„Ovo je radni dokument koji su pripremile službe Komisije. Na temelju primjenjivog prava EU-a u njemu su navedene tehničke smjernice za kolege i tijela uključena u praćenje, kontrolu ili provedbu europskih strukturnih i investicijskih fondova o načinu tumačenja i primjene pravila EU-a u tom području. Cilj je ovog dokumenta dati objašnjenja i tumačenja službi Komisije u pogledu navedenih pravila kako bi se omogućila provedba programa i potaknuli dobri primjeri iz prakse. Ovim se smjernicama ne dovodi u pitanje tumačenje Suda i Općeg suda ili odluke Komisije.”

Sadržaj

1.	OPĆE INFORMACIJE	3
1.1.	Upućivanja na regulatorne akte	3
1.2.	Svrha smjernica	3
2.	SMJERNICE	4
2.1.	Elementi obuhvaćeni programiranjem	4
2.2.	Ovlasti gradskih tijela	4
2.2.1.	Odabir pojedinačnih operacija	5
2.2.2.	Imenovanje gradskih tijela kao posredničkih tijela	5
2.2.3.	Prijedlog sadržaja pisane evidencije dogovora između upravljачkog tijela i gradskih tijela	6
2.2.4.	Opseg zahtjeva u pogledu revizije	7
2.2.5.	Porast delegiranja gradskim tijelima – okvirna bespovratna sredstva	7
2.2.6.	Sukob interesa	7
2.3.	Integrirane održive urbane strategije	8
2.3.1.	Integrirane urbane strategije u kontekstu članka 7. EFRR-a	8
2.3.2.	Ključna načela u pogledu integriranih urbanih strategija	8
2.3.3.	Tehnička pomoć u razvoju ili izmjeni postojećih strategija	9
2.3.4.	Održivi urbani razvoj uz potporu iz financijskih instrumenata	9
2.4.	Praćenje provedbe i evaluacija strategije	10
2.4.1.	Odbor za praćenje	10
2.4.2.	Praćenje	10
2.4.3.	Evaluacija	10
	PRILOG I. – PRIJEDLOG KOMPONENTI INTEGRIRANE URBANE STRATEGIJE	12
	PRILOG II. – PRIJEDLOG PREDLOŠKA PISANE EVIDENCIJE DOGOVORA IZMEĐU UPRAVLJAČKOG I GRADSKOG TIJELA	14

1. OPĆE INFORMACIJE

1.1. Upućivanja na regulatorne akte

Uredba	Članci
Uredba (EU) br. 1303/2013 Uredba o zajedničkim odredbama (<i>dalje u tekstu: UZO</i>)	<i>Za EPFRR, EFPR, EFRR, ESF i KF</i> Članak 15. stavak 2. točka (a) podtočka i. – Sadržaj Sporazuma o partnerstvu u pogledu integriranih radnji za održivi urbani razvoj Članak 32. – Lokalni razvoj pod vodstvom zajednice Članak 33. – Strategije lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice Članak 34. – Lokalne akcijske skupine Članak 35. – Potpora lokalnom razvoju pod vodstvom zajednice iz ESI fondova Članak 36. – Integrirana teritorijalna ulaganja Prilog I. – odjeljci 3.3. (Integrirane teritorijalne strategije) i 6.5. (Mehanizmi za rješavanje ključnih teritorijalnih pitanja) <i>Za EFRR, ESF i KF</i> Članak 96. stavak 3. točka (b) – Sadržaj operativnih programa u pogledu integriranih aktivnosti za održivi urbani razvoj
Uredba (EU) br. 1299/2013 Europska teritorijalna suradnja (<i>dalje u tekstu: ETS</i>)	Članak 2. stavak 3. točka (b) – Razmjena iskustava o održivom urbanom razvoju
Uredba (EU) br. 1301/2013 Uredba o Europskom fondu za regionalni razvoj (<i>dalje u tekstu: EFRR</i>)	Članak 7. – Održivi urbani razvoj Članak 8. – Inovativne mjere u području održivog urbanog razvoja Članak 9. – Mreža urbanog razvoja
Uredba (EU) br. 1304/2013 Europski socijalni fond (<i>dalje u tekstu: ESF</i>)	Članak 12. – Posebne odredbe o postupanju s određenim teritorijalnim značajkama

1.2. Svrha smjernica

Kao znak priznavanja važnosti gradova pri ostvarivanju strategije Europa 2020. (uz sve veće priznavanje dodane vrijednosti integriranog teritorijalnog pristupa) došlo je do znatnog jačanja urbane dimenzije kohezijske politike za razdoblje od 2014. do 2020. To je posebno vidljivo u pogledu EFRR-a jer su države članice sada dužne izdvojiti najmanje 5 % svojih nacionalnih sredstava iz EFRR-a (u okviru cilja „Ulaganje za rast i

radna mjesta”) za potporu strategijama integriranog održivog urbanog razvoja, pri čemu su gradska tijela odgovorna za zadaće koje se u najmanju ruku odnose na odabir operacija. Osim toga, uvedeni su novi alati za poticanje inovacija i eksperimentiranja u području urbanog razvoja (Inovativne mjere u području urbanog razvoja, članak 8. EFRR-a) i produblјivanje rasprave o provedbi urbane dimenzije (Mreža urbanog razvoja, članak 9. EFRR-a).

Iako je opseg ulaganja uz potporu EU-a u urbanim područjima prilično širok (i uključuje, na primjer, najmanje 50 % sredstava iz EFRR-a i ostalih inicijativa Komisije usmjerenih na urbani razvoj), tema su ovih smjernica posebno pitanja nacionalnih, regionalnih i lokalnih nadležnih tijela o provedbi integriranog održivog urbanog razvoja utvrđenog člankom 7. EFRR-a. U njima se ponovno navode ključni elementi koje je potrebno definirati u programima te odgovori na pitanja o provedbi u pogledu delegiranja zadaća gradskim tijelima, osmišljavanja integriranih strategija te praćenja i ocjenjivanja napretka.

2. SMJERNICE

2.1. Elementi obuhvaćeni programiranjem

Prije detaljnih podataka o pojedinačnim odjeljcima korisno je sažeti elemente važne za urbani razvoj koje je potrebno utvrditi tijekom programiranja:

- Odabir urbanih područja za članak 7. EFRR-a – **odabir** urbanih područja / integriranih održivih strategija odgovornost je upravljačkog tijela (državama članicama prepušteno je **određivanje državnih područja** koja se mogu smatrati „urbanim područjima”). Načela za odabir urbanih područja utvrđena su sporazumom o partnerstvu i mogu uključivati **prethodni odabir** urbanih područja na temelju analize potreba (na primjer, centri gospodarskog rasta, šira gradska područja ili siromašne četvrti), **natječaje** ili **neprekidni odabir** na temelju utvrđenih kriterija, na primjer, razine siromaštva.
- Delegiranje – člankom 7. stavkom 4. EFRR-a utvrđeno je da su gradska tijela „odgovorna za zadaće koje se u najmanju ruku odnose na **odabir operacija**”. Iz programa treba biti vidljivo da će taj minimalni zahtjev biti ispunjen i da će ta gradska tijela imati ulogu „**posredničkih tijela**” jer će obavljati zadatke dodijeljene upravljačkom tijelu u skladu s člankom 125. UZO-a.
- Metoda provedbe – u skladu s člankom 7. EFRR-a održivi urbani razvoj ostvaruje se putem integriranih teritorijalnih ulaganja (ITU) iz članka 36. UZO-a ili putem specifičnog programa ili putem specifične prioritetne osi. Kad je riječ o „specifičnoj prioritetnoj osi”, „specifična” znači u potpunosti namijenjena održivom urbanom razvoju. Neovisno o odabranom mehanizmu provedbe primjenjuju se jednaki zahtjevi za provedbu, odnosno minimalni zahtjev za delegiranje, upotreba **najmanje dvaju tematskih ciljeva** (članak 96. stavak 1. točka (c) UZO-a) i integrirana upotreba financiranja.
- U središtu je članka 7. EFRR-a postojanje **integriranih održivih urbanih strategija** za suočavanje s ekonomskim, okolišnim, klimatskim, demografskim i socijalnim izazovima. Strategija je okvir za odabir **pojedinačnih operacija** (predloženi elementi za strategiju navedeni su u Prilogu I.).

2.2. Ovlasti gradskih tijela

Na temelju Uredbe o zajedničkim odredbama upravljačka tijela *mogu* odrediti jedno ili više posredničkih tijela za izvršavanje poslova (u skladu s člankom 123. stavkom 6.

UZO-a). Međutim, s obzirom na članak 7. stavak 4. EFRR-a to je obveza. Gradska tijela *imaju* ulogu posredničkih tijela, bez obzira na opseg delegiranih zadaća. Ona su odgovorna za zadaće koje se u najmanju ruku odnose na odabir operacija u skladu s člankom 123. stavkom 6. UZO-a [ili, ako je primjenjivo, u skladu s člankom 123. stavkom 7. UZO-a].

2.2.1. *Odabir pojedinačnih operacija*

U slučaju operacija izvan područja primjene članka 7. EFRR-a upravljačko tijelo bira operacije (članak 125. stavak 3. UZO-a) na temelju metodologije i kriterija koje je odobrio odbor za praćenje (članak 110. stavak 2. točka (a) UZO-a).

U okviru održivog urbanog razvoja u skladu s člankom 7. EFRR-a odbor za praćenje odgovoran je za odobravanje metodologije i kriterija za odabir operacija. Međutim, stvarno ocjenjivanje i odabir operacija delegirani su gradskom tijelu odgovornom za provedbu strategije održivog urbanog razvoja.

Različite zadaće koje čine „odabir operacija” određene su člankom 125. stavkom 3. UZO-a i uključuju procjenu sadržaja operacija te provjere prihvatljivosti, administrativnog kapaciteta i usklađenosti.

Za izvršavanje delegiranih zadaća gradska tijela moraju imati pristup ključnim informacijama kao što su informacije o tome je li operacija prihvatljiva za potporu, je li u skladu s primjenjivim pravom i ima li potrebne administrativne, financijske i operativne kapacitete za ispunjenje uvjeta za potporu. Ako gradsko tijelo nije dovoljno stručno za te provjere, može ih provesti upravljačko tijelo (ili drugo posredničko tijelo u njegovo ime). Gradsko tijelo stoga može ograničiti svoju provjeru na kvalitetu operacija, njihovu relevantnost za integriranu urbanu strategiju i za odgovarajući program. Opseg delegiranja određuje upravljačko tijelo uz savjetovanje s gradskim tijelom, a službeno se evidentira u pisanom obliku (vidjeti Prilog II. za jedan od načina sastavljanja pisane evidencije).

Upravljačka tijela mogu zadržati pravo provođenja završne provjere prihvatljivosti operacija prije odobrenja. Na taj će se način upravljačko tijelo osigurati da su gradska tijela pravilno primijenila postupke i kriterije za odabir, posebno u pogledu zahtjeva za osiguranje:

- doprinosa operacija ostvarivanju posebnih ciljeva i rezultata odgovarajuće prioritetne osi,
- nediskriminirajuće prirode i transparentnosti postupaka te uzimanja u obzir općih načela utvrđenih člancima 7. i 8. UZO-a.

Ako upravljačko tijelo raspolaže dokazima o nepravilnoj primjeni kriterija za odabir, delegiranje odabira operacija potrebno je obustaviti do pronalaska rješenja.

2.2.2. *Imenovanje gradskih tijela kao posredničkih tijela*

Na temelju delegiranja zadaća odabira operacija gradsko tijelo ima ulogu posredničkog tijela.

Postupci određivanja (uključujući dostavu obavijesti Komisiji te izvješće i mišljenje neovisnog revizijskog tijela), koji se primjenjuju na upravljačko tijelo i tijelo za ovjeravanje, utvrđeni su člankom 124. UZO-a.

U pogledu članka 7. EFRR-a gradska tijela obuhvaćena su postupkom određivanja utvrđenim u članku 124. UZO-a **samo u pogledu zadataka koji su im delegirani**. To znači da se neovisno revizijsko tijelo koje sastavlja **izvješće i mišljenje** u okviru

postupka određivanja treba uvjeriti u usklađenost uspostave sustava koji se odnosi na delegirane zadatke s kriterijima za imenovanje utvrđenima Prilogom XIII. UZO-u. Neovisno revizijsko tijelo to bi trebalo moći učiniti revizijom procjene posredničkog tijela koju je provelo upravljačko tijelo i/ili tijelo za ovjeravanje, uz dodatna ispitivanja na razini posredničkog tijela, po mogućnosti na temelju uzorka.

Ako je zadaćama delegiranima gradskom tijelu obuhvaćen samo odabir operacija, **neovisno revizijsko tijelo treba se uvjeriti:**

- da se odgovarajući dogovori između upravljačkog tijela i gradskih tijela službeno **sklapaju u pisanom obliku** (na primjer, pisanim sporazumom kao što je sporazum iz Priloga II.) i
- da se primjenjuju **odgovarajući postupci** u pogledu delegiranih zadataka na razini gradskih tijela, odnosno odgovarajući postupci na razini upravljačkog tijela za nadzor učinkovitosti zadataka delegiranih gradskim tijelima.

Pisana evidencija dogovora između upravljačkog i posredničkog tijela ključan je element sustava upravljanja i kontrole. Njih je u načelu potrebno primjenjivati od početka programa. Međutim, u okviru članka 7. EFRR-a (održivi urbani razvoj) odabir gradskih tijela kao posredničkih tijela može se provesti tijekom provedbe programa (na primjer, u slučaju natječaja za odabir najboljih strategija). U tom slučaju revizijsko tijelo provest će reviziju gradskih tijela samo tijekom provedbe programa, nakon službenog imenovanja tih tijela posredničkim tijelima.

Upravljačko tijelo bez odgode obavješćuje revizijsko tijelo o imenovanju novih posredničkih tijela tijekom provedbe programa. Revizijsko tijelo zatim procjenjuje rizike povezane s novim posredničkim tijelom i prema tome revidira svoju revizijsku strategiju u cilju osiguranja stalne usklađenosti upravljačkog tijela s kriterijima za imenovanje u pogledu zadataka delegiranih novom posredničkom tijelu.

Kako je navedeno u odjeljku 2.10. Smjernica za države članice o postupku imenovanja:

*Ako tijekom provedbe programa upravljačko tijelo (...) delegira zadatke novom posredničkom tijelu, nije potrebno ponovno prijaviti imenovanja upravljačkog tijela (...). Međutim, **tijelo nadležno za praćenje imenovanja** morat će pratiti da ta tijela i dalje postupaju u skladu s kriterijima za imenovanje nakon te promjene. (...) Tijelo nadležno za praćenje imenovanja morat će se uvjeriti u primjerenost uspostave sustava povezanih sa zadacima delegiranima novom posredničkom tijelu, što provjerava revizijsko tijelo tijekom revizije sustava. (...).*

2.2.3. *Prijedlog sadržaja pisane evidencije dogovora između upravljačkog tijela i gradskih tijela*

U skladu s člankom 7. stavkom 5. EFRR-a upravljačko tijelo, uz savjetovanje s gradskim tijelom, određuje opseg zadataka koje treba poduzeti gradsko tijelo, a koje se odnose na upravljanje integriranim mjerama za održiv urbani razvoj. To se službeno evidentira u pisanom obliku. U skladu s Prilogom XIII. UZO-u o kriterijima za imenovanje, pisana evidencija dogovora uključuje opis odgovarajućih odgovornosti i obveza posredničkih i delegirajućih tijela, izjavu da je upravljačko tijelo provjerilo sposobnosti posredničkog tijela za izvršavanje delegiranih im zadataka te opis postupaka izvješćivanja.

Primjer takve pisane evidencije dogovora naveden je u Prilogu II. Međutim, potrebno je napomenuti da to nije jedina metoda (na primjer, u nekim državama članicama upotrebljava se pravni akt).

2.2.4. *Opseg zahtjeva u pogledu revizije*

Osim prethodno navedenog u pogledu postupka imenovanja, gradska tijela, u ulozi posredničkih tijela u skladu s člankom 7. EFRR-a, bit će tijekom provedbe programa obuhvaćena **revizijama sustava i revizijama operacija** koje obavlja revizijsko tijelo te revizijama koje obavlja Komisija ili Europski revizorski sud. U slučaju revizija sustava procjenjivat će se usklađenost s ključnim zahtjevima sustava upravljanja i kontrole utvrđenima Prilogom IV. Delegiranoj uredbi (EU) br. 480/2014 u mjeri u kojoj su oni povezani s delegiranim zadaćama. Opseg revizija operacija koje obavlja revizijsko tijelo utvrđen je člankom 27. ove Uredbe.

2.2.5. *Porast delegiranja gradskim tijelima – okvirna bespovratna sredstva*

Ako država članica ili upravljačko tijelo povjeri gradskom tijelu više zadaća od samog odabira operacija, kao što je upravljanje dijelom programa u skladu s člankom 123. stavkom 7. UZO-a („okvirna bespovratna sredstva”), neovisno revizijsko tijelo trebalo bi provjeriti je li upravljačko tijelo utvrdilo okvir kojim se osigurava određivanje odgovornosti i obaveza gradskih tijela, a posebno provjera njihovih sposobnosti za izvršavanje delegiranih im zadaća te postojanje postupaka izvješćivanja, kako proizlazi iz kriterija za imenovanje utvrđenih točkom 1. podtočkom ii. Priloga XIII. UZO-u.

To znači da ako je tijekom postupka imenovanja država članica/upravljačko tijelo povjerilo gradskim tijelima „okvirna bespovratna sredstva” u smislu članka 123. stavka 7. UZO-a, tada bi neovisno revizijsko tijelo trebalo provjeriti je li zahtijevanim okvirom upravljačkog tijela na zadovoljavajući način obuhvaćena provjera imaju li gradska tijela potrebna jamstva i kapacitet financijskog upravljanja.

Nakon obavijesti o imenovanju te tijekom provedbe programa revizijsko tijelo trebalo bi provjeriti, posebno u slučaju revizija sustava, i je li upravljačko tijelo pravilno provelo postupke koje je uspostavilo kako bi provjerilo imaju li gradska tijela iz članka 123. stavka 7. UZO-a potrebna jamstva i kapacitet financijskog upravljanja.

2.2.6. *Sukob interesa*

Ako je gradsko tijelo istovremeno posredničko tijelo u skladu s člankom 7. EFRR-a i korisnik operacije koju je odabralo isto tijelo, potrebno je primijeniti mehanizme za osiguranje poštovanja načela razdvajanja funkcija, kako proizlazi iz članka 72. UZO-a. To je temeljno načelo osnovni zahtjev za sve sustave upravljanja i kontrole. Njime se rješavaju važni rizici koji se odnose na postupke kojima uprava zaobilazi unutarnju kontrolu i ublažava rizik od prijevare. Isto tako, razdvajanjem funkcija smanjuje se broj pogrešaka u slučaju ako više osoba provodi ili revidira transakcije tijekom postupka, čime se povećava vjerojatnost otkrivanja pogreške.

Ključni je element raspodjela zadataka, koje upravljačko tijelo delegira posredničkom tijelu, jedinicama/odjelima unutar gradskog tijela koji nisu izravno uključeni u odgovornosti korisnika.

U valjano opravdanim slučajevima, kad razdvajanje funkcija na različite jedinice/odjele gradskog tijela ne bi bilo proporcionalno (uzimajući u obzir broj zaposlenih i iznos sredstava kojima se upravlja), potrebne su barem različite osobe odgovorne za dužnosti posredničkog tijela i korisnika. U tom slučaju voditelj gradskog tijela koje izvršava zadatke posredničkog tijela treba osigurati višu razinu nadzora i pregled kvalitete.

2.3. Integrirane održive urbane strategije

2.3.1. Integrirane urbane strategije u kontekstu članka 7. EFRR-a

U skladu s člankom 7. EFRR-a integrirane urbane strategije trebale bi se sastojati od međusobno povezanih mjera u cilju trajnog poboljšanja ekonomskih, okolišnih, klimatskih, socijalnih i demografskih uvjeta urbanog područja. Dok operacijama uz potporu ESI fondova nisu nužno obuhvaćeni svi navedeni elementi, širom strategijom potrebno je uzeti u obzir sve navedene aspekte.

Pojmovi „u međusobnom odnosu” i „međusobno povezane” znače mjere koje ne bi trebalo u potpunosti izolirati predlagati i financirati, već razvijati u kontekstu šire integrirane strategije s jasnim ciljem oblikovanja usklađenog i integriranog odgovora na probleme predmetnog urbanog područja (siromašna četvrt, općina, cijeli grad, šire gradsko područje itd.). Iako se integrirane mjere snažno potiču, ne postoji zahtjev da sama pojedinačna mjera bude integrirana.

2.3.2. Ključna načela u pogledu integriranih urbanih strategija

Iako u uredbi nisu navedene pojedinosti o sadržaju integriranih urbanih strategija, navedena su neka ključna načela za koje preporučujemo da ih se uzme u obzir:

- Integriranu urbanu strategiju ne treba promatrati kao administrativnu obvezu koju gradsko tijelo treba izvršiti kako bi ispunilo uvjete za financiranje u skladu s člankom 7. EFRR-a. Ona bi trebala biti sveobuhvatna strategija koja se stalno razvija i koja je od stvarne koristi gradskom tijelu i doprinosi rješavanju ključnih izazova.
- Trebala bi se temeljiti na stvarnim razvojnim potrebama predmetnog područja nakon temeljite teritorijalne i demografske analize kojom se utvrđuju:
  - izazovi,
  - prednosti,
  - slabosti,
  - prilike (na određenom području i u odnosu na šire područje),
  - razvojna strategija (okvirne radnje, mjere, ulaganja, operacije).
- Njome je potrebno utvrditi srednjoročnu/dugoročnu viziju, odnosno barem do 2020.
- Trebala bi se sastojati od sustava međusobno povezanih mjera u cilju trajnog poboljšanja ekonomskih, okolišnih, klimatskih, socijalnih i demografskih uvjeta urbanog područja. Iako mjerama financiranim iz ESI fondova nisu nužno obuhvaćeni svi navedeni elementi, širom strategijom potrebno je uzeti u obzir sve prethodno navedene aspekte. Iako to nije obvezno, države članice trebale bi nastojati upotrebljavati ESF u sinergiji s EFRR-om za potporu mjerama oblikovanim i provedenim na temelju strategije koje se odnose na zapošljavanje, obrazovanje, socijalnu uključenost i institucionalne kapacitete.
- S obzirom na to da se u okviru održivog urbanog razvoja u skladu s člankom 7. EFRR-a neće financirati sve operacije koje se provode na urbanom području, strategija bi se trebala jasno odnositi na ostala velika ulaganja na predmetnom urbanom području i temeljiti na njima (uključujući ulaganja financirana iz ESI fondova). Prema tome, u svim investicijskim projektima koje financira EU stoga bi trebalo nastojati uzeti u obzir integrirane urbane strategije iz članka 7., odnosno

projekte povezati s njima. Komisija preporučuje uspostavu mehanizama za koordinaciju među relevantnim upravljačkim tijelima radi osiguranja sinergije i koordinacije među ulaganjima, posebno onima uz potporu EU-a, na predmetnom urbanom području.

- Strategija bi trebala biti usklađena s ukupnim razvojnim ciljevima regije i države članice.
- Trebala bi biti realistična u smislu kapaciteta za provedbu te razmjerna iznosu predmetnog financiranja.
- Operacije u okviru strategije koje bi trebale biti financirane iz ESI fondova moraju biti povezane s ciljevima programa koji je izvor sredstava. Ako se za ITU upotrebljavaju sredstva iz nekoliko prioriteta ili programa, država članica može odrediti ciljeve ITU-a s pomoću dodatnih pokazatelja rezultata kojima su obuhvaćeni svi prioriteti ili programi koji tome pridonose.
- Iz strategije mora biti jasno kako će lokalni građani, civilno društvo i ostale razine upravljanja biti uključeni u provedbu strategije. Oblikovanje strategije trebao bi biti zajednički pothvat jer se zahvaljujući zajedničkoj suradnji povećavaju vjerojatnost integriranog pristupa i šanse za uspješnu provedbu. Iako je prihvaćeno da zajednička suradnja predstavlja izazov i iziskuje dodatni napor, ona će dugoročno biti od koristi gradskom tijelu.

Dodatne pojedinosti o mogućem sadržaju integrirane urbane strategije utvrđene su u Prilogu I.

2.3.3. Tehnička pomoć u razvoju ili izmjeni postojećih strategija

Oblikovanje integriranih održivih urbanih strategija može se financirati u okviru tehničke pomoći ako je to predviđeno odgovarajućim programom. Naknadni razvoj i izmjena dijelova strategije financiranih u skladu s člankom 7. EFRR-a mogu se, prema potrebi, financirati iz tehničke pomoći ili specifične urbane prioritetne osi, specifičnog urbanog programa ili ulagačkih prioriteta kojima se pridonosi ITU-u.

2.3.4. Održivi urbani razvoj uz potporu iz financijskih instrumenata

Potpore održivom urbanom razvoju može biti u bilo kojem obliku potpore predviđene člankom 66. UZO-a. Jedan su od tih oblika financijski instrumenti, koji bi mogli biti posebno prikladni u područjima kao što je građevinarstvo, saniranje terena, ulaganje u energetske učinkovitost ili urbanu mobilnost. U razdoblju od 2007. do 2013. 11 zemalja uspostavilo je fondove za urbani razvoj u okviru inicijative JESSICA, uz ulaganja od ukupno 1,5 milijardi EUR u urbana područja.

S obzirom na to da se delegiranjem zadaća koje se u najmanju ruku odnose na odabir operacija podrazumijeva odabir pojedinačnih urbanih operacija, potrebno je primijeniti pravilan pristup ako se potpora održivom urbanom razvoju u skladu s člankom 7. EFRR-a ostvaruje u okviru financijskog instrumenta.

U slučaju financijskih instrumenata pojedinačne odluke o ulaganju u operacije moraju se donositi na temelju poslovnih planova iz kojih je vidljiva financijska održivost u skladu s tržišnim standardima. Te odluke donose upravitelji fondova koji postupaju u skladu s tržišnim praksama [pri čemu je jedina iznimka članak 38. stavak 4. točka (c) UZO-a]. Gradska tijela ili ostali javni ulagači, uključujući upravljačka tijela, ne smiju biti uključeni u pojedinačne odluke o ulaganju. Međutim, ako će se financijski instrumenti upotrebljavati u kontekstu članka 7. EFRR-a u svrhu ispunjenja zahtjeva od barem 5 % sredstava, ta gradska tijela moraju imati predstavnike u upravljačkim tijelima

financijskog instrumenta, kao što je nadzorni ili savjetodavni odbor. Taj je zahtjev u pogledu pojedinačnih odluka o ulaganju potvrđen i okvirom za državne potpore za fondove za urbani razvoj iz Uredbe (EU) br. 651/2014.

2.4. Praćenje provedbe i evaluacija strategije

2.4.1. Odbor za praćenje

Zahtjevi za sastav odbora za praćenje utvrđeni su člankom 48. UZO-a. O njegovom sastavu odlučuje država članica. Međutim, on se u skladu sa svojim institucionalnim i pravnim okvirom (članak 5. UZO-a) sastoji od predstavnika mjerodavnih tijela države članice, posredničkih tijela te nadležnih regionalnih i lokalnih tijela. Izričito su navedena nadležna gradska i ostala javna tijela.

2.4.2. Praćenje

- Država članica uspostavlja sustav praćenja kojim se omogućuje iskazivanje podataka prema programu, prioritetnoj osi te fondu i kategoriji intervencije (uključujući mehanizme teritorijalne provedbe i tip teritorija, ovisno o slučaju). Na taj je način za potrebe revizije omogućeno razdvajanje i iskazivanje izdataka za svaki pojedinačni prioritet, uključujući prioritete koji predstavljaju doprinos integriranoj urbanoj strategiji. Napredak u provedbi programa i ispunjavanju ciljeva ocjenjuje se kvalitativnim i kvantitativnim pokazateljima (članak 27. stavak 4. UZO-a). Oni čine osnovu za praćenje, evaluaciju i pregled rezultata i uključuju financijske pokazatelje koji se odnose na dodijeljene izdatke, pokazatelje ostvarenja koji se odnose na operacije za koje se daje potpora i pokazatelje rezultata koji se odnose na dotični prioritet. Prethodno navedeni regulatorni zahtjevi primjenjuju se i na mjere u području održivog urbanog razvoja u skladu s člankom 7. EFRR-a.
- Države članice moraju podnositi izvješće o provedbi programa u okviru godišnjih izvješća o provedbi (članak 50. UZO-a), uključujući održivi integrirani urbani razvoj. Osim toga, države članice u 2017. i 2019. dostavljaju izvješće o napretku (u skladu s člankom 52. točkom (e) UZO-a) o provedbi sporazuma o partnerstvu. Ta izvješća o napretku uključuju ocjenu provedbe integriranog pristupa teritorijalnom razvoju, uključujući održivi urbani razvoj. Komisija stoga potiče države članice na redovno praćenje provedbe članka 7. EFRR-a u području urbanih strategija putem odbora za praćenje.
- Do 31. prosinca 2015. Komisija će dostaviti izvješće o prihvaćanju održivog integriranog urbanog razvoja u sporazumima o partnerstvu i programima u okviru izvješćivanja o ishodu pregovora (članak 16. stavak 3. UZO-a).
- Mreža urbanog razvoja, kojom će se promicati izgradnja kapaciteta, umrežavanje i razmjena iskustava na razini Unije među gradskim tijelima nadležnima za strategije održivog urbanog razvoja, nastojat će neprestano dobivati povratne informacije o provedbi članka 7. EFRR-a.

2.4.3. Evaluacija

- Za potrebe evaluacije tijekom razdoblja (članak 56. UZO-a) države članice trebaju barem jednom tijekom razdoblja ocijeniti na koji je način potpora iz fondova pridonijela ciljevima svakog prioriteta. Te je evaluacije potrebno temeljiti na planu evaluacije (članak 56. stavak 1. UZO-a) za koji se očekuje da je

usklađen s ciljevima i planiranim mjerama navedenima u programu, prioritetu ili ITU-u u okviru kojeg se osigurava održivi urbani razvoj.

- U slučaju integrirane urbane strategije za koju se upotrebljava financiranje iz različitih prioriteta ili programa, Komisija preporučuje uključivanje dodatnih pitanja za evaluaciju ili dodatne evaluacije radi ocjene doprinosa strategije kao cjeline ciljevima urbanog razvoja.

PRILOG I. – PRIJEDLOG KOMPONENTI INTEGRIRANE URBANE STRATEGIJE

U okviru programa URBACT <http://urbact.eu/> uloženi su znatni naponi u razvoj integriranog pristupa i u sistematizaciju potrebnih komponenti integriranih lokalnih akcijskih planova i strategija. Popis u nastavku, u kojem je naveden prijedlog komponenti integrirane urbane strategije, temelji se na popisu iz Alata za lokalne grupe za potporu u okviru programa URBACT. Način prikaza tih komponenti ovisit će, naravno, o lokalnim okolnostima.

a) Sažetak urbanog konteksta i utvrđivanje glavnih problema i izazova politike

Mogući sadržaj:

- Statistički i potkrijepljeni dokazi za prikaz i određivanje konteksta i izazova u određenom gradu (uz jasno upućivanje na pet izazova u skladu s člankom 7. EFRR-a), na primjer:
  - statistički podaci o populaciji i demografija,
  - statistički podaci o nezaposlenosti i zaposlenosti,
  - raščlamba prema industrijskim sektorima / zaposlenosti,
  - sažetak relevantnih programa (EFRR i ESF) kojima je grad obuhvaćen.
- Savjetuje se i utvrđivanje trenutnog stanja u pogledu pet izazova (ekonomski, okolišni, klimatski, socijalni i demografski) koji su posebno utvrđeni u članku 7. EFRR-a, na primjer:
  - sažetak institucionalnog konteksta – uloge i odgovornosti različitih agencija,
  - sažetak postojećih strategija i politika relevantnih u tom području (lokalne, regionalne i nacionalne),
  - podaci iz osnovnog istraživanja / proširene analize SWOT,
  - prikaz i analiza problema i mogućnosti za njihovo rješavanje.

b) Određivanje fokusa i ciljeva

Mogući sadržaj:

- opis fokusa strategije i analiza razloga za njegov odabir,
- sažetak glavnih nastojanja strategije,
- prikaz strateškog cilja ili vizije,
- popis svih prioriteta akcijskog plana i
- popis ključnih ciljeva – što se želi postići – koji bi trebali biti specifični, mjerljivi, dostižni, relevantni i vremenski određeni (SMART).

c) Mjere / raspored

Mogući sadržaj:

- raščlamba okvirnih aktivnosti/mjera/operacija čiji će razvoj i provedba predstavljati doprinos ispunjavanju tih ciljeva i ostvarenju rezultata (to se može prikazati i navođenjem različitih aktivnosti „ispod” različitih ciljeva),
- informacije o roku provedbe tih aktivnosti,
- Ganttov dijagram s prikazom mjera i rasporeda.

d) Program financiranja

Mogući sadržaj:

- sažetak potrebnih sredstava za provedbu,
- sažetak mogućih izvora financiranja (uključujući, ali bez ograničenja, EFRR i ESF),

- prikaz načina na koji su te aktivnosti povezane s programima za razdoblje od 2014. do 2020. (i ostalim europskim inicijativama poput Obzora 2020.).

e) Okvir za provedbu

Mogući sadržaj:

- informacije o tome tko će provesti mjere – uloge i odgovornosti dionika,
- informacije o upravljanju,
- sažetak pokazatelja za praćenje napretka.

f) Analiza rizika

Mogući sadržaj:

- opis vrste rizika (na primjer, operativni, financijski, pravni, rizik u pogledu zaposlenika, tehnički, bihevioralni),
- kategorizacija u niski, srednji i visoki rizik,
- pregled koraka koje je moguće poduzeti za ublažavanje vjerojatnosti i učinka.

PRILOG II. – PRIJEDLOG PREDLOŠKA PISANE EVIDENCIJE DOGOVORA IZMEĐU UPRAVLJAČKOG I GRADSKOG TIJELA

Dogovori između gradskog tijela XY i upravljačkog tijela o odabiru operacija

1. Na temelju odgovornosti upravljačkog tijela gradsko tijelo XY obavlja odabir operacija za provedbu svoje integrirane urbane strategije.
2. Gradsko tijelo XY stoga djeluje u skladu s člankom 7. EFRR-a i člankom 123. stavkom 6. UZO-a kao posredničko tijelo upravljačkog tijela za odabir operacija. Upravljačko tijelo provjerilo je sposobnosti posredničkog tijela za izvršavanje delegiranih zadaća.
3. Odbor za praćenje odobrio je metodologiju i kriterije za odabir operacija.
4. Upravljačko tijelo potvrđuje da je integrirana urbana strategija gradskog tijela XY u skladu s prioritetsnom osi XY programa. Upravljačko tijelo i gradsko tijelo XY usuglašavaju odgovarajuće postupke izvješćivanja za praćenje aktualnog doprinosa strategije predmetnom programu.
5. Zadaće tijela za odabir operacija bit će sljedeće:

(Kako je navedeno u odjeljku 2.2.1. smjernica, gradsko bi tijelo za odabir operacija trebalo raspolagati svim potrebnim elementima za donošenje informirane odluke. Točnije, ono bi trebalo znati je li operacija prihvatljiva za potporu, je li u skladu s važećim pravom i ima li potrebne administrativne, financijske i operativne kapacitete za ispunjavanje uvjeta za potporu. Ako gradsko tijelo nije dovoljno stručno za te provjere, to može učiniti upravljačko tijelo. Rezultate je potom potrebno dostaviti gradskom tijelu. Međutim, u svakom slučaju, zadaću primjene usuglašanih postupaka i kriterija za odabir, uz uvjet završne provjere prihvatljivosti, trebalo bi izvršiti gradsko tijelo).
6. Upravljačko tijelo zadržava pravo provođenja završne provjere prihvatljivosti prije odobrenja operacija, čime se osigurava da su postupci i kriteriji za odabir pravilno primijenjeni.
7. U slučaju da je korisnik operacije, gradsko tijelo osigurava valjano razdvajanje funkcija radi sprečavanja mogućeg sukoba interesa. Potrebno je uspostaviti odgovarajuće postupke.
8. Gradsko tijelo evidentirat će postupak i rezultate odabira operacija, a sva će se dokumentacija zadržati u skladu s odgovarajućim rokovima za operacije koje se financiraju iz EFRR-a. Upravljačko tijelo, revizijsko tijelo, Europska komisija i Europski revizorski sud imaju pravo provesti reviziju u pogledu odabira.
9. Upravljačko tijelo i gradsko tijelo XY usuglašavaju okvirni proračun za potporu strategiji. Međutim, financiranje operacija koje odabere gradsko tijelo nije automatski zajamčeno jer one moraju biti u skladu s regulatornim zahtjevima te će ovisiti o dostupnosti financiranja.